

āgatya ca sa Gaṅgāyās taṭāc cikshepa vāriṇi
uddhṛitya 'uddhṛitya sikatāḥ paçyatas tasya sormiṇi. 16
tad dṛiṣṭvā mukta-maunas taṃ Tapodattaḥ sa pṛiṣṭavān,
«açrāntaḥ kim idaṃ, brahman, karoshi?» 'iti sakautukaḥ. 17
nirbandha-pṛiṣṭaḥ sa ca taṃ Çakro 'vādid dvijākṛitiḥ,
«setuṃ badhnāmi Gaṅgāyām tārāya prāṇinām» iti. 18
tato 'bravīt Tapodattaḥ: «setuḥ kiṃ, mūrkhā, badhyate
«Gaṅgāyām ogha-hāryābhiḥ sikatābhiḥ kadā punaḥ?» 19
tac çrutvā taṃ uvāca 'evaṃ Çakro 'tha dvija-rūpadhṛit:
«yady evaṃ vetsi tad, vidyā vinā pāṭhaṃ vinā çrutam 20
«kasmād vratopavāsādyais tvam sādhayitum udyataḥ?
«rūpyaṃ çaça-vishāṇe vā, vyomni vā citrakalpanā, 21
«anaksharo lipi-nyāso, yadi vidyā 'adhyayanam vinā.
«evaṃ yadi bhaved etad, na 'iha 'adhīyita kaçcana.» 22
ity uktāḥ sa Tapodattaḥ Çakreṇa dvija-rūpiṇā
vicārya, tat tathā matvā, tapas tyaktvā gṛiham yayau. 23

«evaṃ sudhīḥ sukhaṃ bodhyo, Marubhūtiḥ tu durmatīḥ
«na çakyate bodhayitum, bodhyamānaç ca kupyati.» 24
ity ukte Gomukhena, 'atra madhye Hariçikho 'bhyadhāt:
«bhavanti sukha-saṃbodhyāḥ satyaṃ, deva, sumedhasaḥ: 25

Tathā ca pūrvam abhavad Vārāṇasyām dvijōttamaḥ
kaçcid Virūpaçarmākhyo virūpo nirdhanas tathā. 26
sa ca vairūpya-daurgatya-nirvinṇas tat tapovanam
gatvā tivrāṃ tapaç cakre rūpa-dravīṇa-kāṅkshayā. 27
tataḥ Surapatīḥ kṛitvā vikṛita-vyādhitākṛiteḥ
jambukasya 'adhamam rūpam, etya 'agre tasthivān. 28
taṃ vilokya paritāṅgam makshikābhir alakṣaṇam,
Virūpaçarmā çanakair manasā vimamarça saḥ: 29
«idṛiçā api saṃsāre jāyante pūrva-karmabhiḥ;
«tad mama 'alpam idaṃ, dhātṛā yad aham na 'idṛiçaḥ kṛitaḥ. 30
«ko daiva-likhitam bhogaṃ laṅghayed?» ity avetya saḥ
Virūpaçarmā saṃhṛitya tapaḥ sthānād yayau gṛiham. 31

«itthaṃ subuddhir alpena, deva, yatnena bodhyate,
«na kṛicchreṇāpi mahatā nirvicāra-matīḥ punaḥ.» 32
evaṃ Hariçikheṇa 'ukte çraddadhāṇe ca Gomukhe,
Marubhūtir anarmajñāḥ kshīvo 'tikupito 'bravīt: 33
«balaṃ Gomukha-vācy eva, na tu bāhvor bhavādṛiçaṃ;
«vāçālaḥ kalaḥ klīvas trapākṛid bāhuçālīnām.» 34
iti bruvāṇam yuddhecchum Marubhūtim smitāṇaṇaḥ
Naravāhanadatto 'tha prabhuḥ svayam aśāntvayat, 35